

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sendt elektronisk

Deres ref.: 19/3372-10

Dato: 7. november 2019

Vår ref.: 291856

Høring - Forslag til endringer i tinglysingsforskriften og forskrift om utlevering mv. av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen

1 INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 25.9.2019 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for fast eiendom (tings- og leierett) og lovutvalget for IKT og personvern.

Lovutvalget for fast eiendom (tings- og leierett) består av Ivar Christian Andersskog (leder), Gro Hauge, Jo Are Aamodt Brænden, Ellen Cecilie Mostad, Christine Haugstvedt Downing og Olav Pedersen.

Lovutvalget for IKT og personvern består av Thomas Olsen (leder), Christopher Sparre-Enger Clausen, Fred Richard Elsheim, Eirin Helen Hauvik, Jarle Roar Sæbø, Cecilie Wille Søvik og Malin Tønseth.

Advokatforeningen har funnet det hensiktsmessig å gi en overordnet tilbakemelding på Kommunal- og

moderniseringsdepartementets forslag til endringer i to forskrifter.

2 SAKENS BAKGRUNN

Advokatforeningen er invitert til å gi uttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om forslag til endringer i forskrift om tinglysing av 3. november 1995 nr. 875.

Som følge av Kommunal- og moderniseringsdepartementets fastsettelse av nye kommune- og fylkesnumre som vil gjelde fra 1. januar 2020, vil det kreves store endringer i matrikkelen og grunnboken fra årsskiftet 2019/2020. For å redusere risikoen og sikre kvaliteten på gjennomføringen av kommune- og regionreformene, har Kartverket anbefalt at matrikkelen og grunnboken stenges for brukerne opp mot årsskiftet 2019/2020. Den planlagte nedetiden for grunnboken som er nødvendig, kan anses å være i strid med bestemmelsene i forskrift om tinglysing § 11 om at dokumenter skal registreres den dagen/klokkeslett de kommer inn. Det er videre i dagens regelverk ingen regulering av adgangen til å fastsette nedetid ved behov for større vedlikehold av tinglysingssystemet eller ved store omlegginger. Systemendringene i forbindelse med kommune- og regionreformene har dermed avdekket et behov for en regulering av adgangen til planlagt nedstenging av tinglysingsvirksomheten.

Advokatforeningen er videre invitert til å gi uttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om forslag til endringer i forskrift om utlevering, videre bruk og annen behandling av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen av 18. desember 2013 nr. 1599.

Som ledd i prosjekt «Oppgjør etter dødsfall» hvor formålet er å forenkle prosessen etter dødsfall gjennom digitalisering og deling av data i prosesser som i dag er kompliserte og analoge/papirbaserte, har Kommunal- og moderniseringsdepartementet fremmet forslag om endringer i reglene for utlevering av informasjon til arvinger i forbindelse med oppgjør etter dødsfall. Endringene skal gjøre det mulig for arvinger eller personer som opptrer på vegne av disse å få vite hva avdøde hadde registrert av faste eiendommer og borettslagsandeler.

3 KOMMENTARER TIL DE ENKELTE FORSLAGENE

3.1 Generell adgang til stenging for mottak av dokumenter til tinglysing

Advokatforeningen støtter forslaget til at det med hjemmel i tinglysingsloven § 38 inntas en ny bestemmelse i tinglysingsforskriften § 22a som gir tinglysingsmyndigheten en generell adgang til å stenge for mottak av dokumenter til tinglysing i en periode ved større vedlikehold eller omlegginger. Advokatforeningen ønsker likevel å påpeke at forslag til ordlyd i ny § 22a gir tinglysingsmyndigheten en unødvendig vid adgang til å vurdere behovet for, og gjennomføre, stenging for mottak og registrering av elektroniske og papirbaserte dokumenter.

Det er Advokatforeningens oppfatning at de retningslinjer som er beskrevet i merknader til endring i forskrift om tinglysing, i større grad bør gjenspeiles i bestemmelsens ordlyd. Dette for å sikre forutsigbarhet og trygghet for at adgangen til stenging kun benyttes i de av departementet tiltenkte tilfeller. Herunder bør det direkte i ordlyden reflekteres at tinglysingsmyndigheten har plikt til å besørge betryggende håndtering av dokumenter som mottas i nedstengingsperioden, og plikt til å begrense

nedstenging til helt spesielle tilfeller. Det samme gjelder en plikt til å søke å gjennomføre nødvendig stenging i perioder hvor pågangen erfaringsmessig er liten, samt en plikt til å begrense varigheten av nedstengingsperioden. Et fungerende apparat for tinglysning har stor samfunnsmessig betydning, og det er viktig å begrense nedetiden til det som er nødvendig. Samtidig tror ikke Advokatforeningen presiseringer av skrankene nevnt over, vil oppfattes som noe hinder for tinglysningsmyndigheten slik den i dag den fungerer.

3.2 Utlevering av opplysninger knyttet til avdødes eiendom

Advokatforeningen støtter forslaget om endring av forskrift om utlevering mv av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen § 3. Når det gjelder forslag til ny § 3 første ledd, ser Advokatforeningen det som hensiktsmessig å presisere i ordlyden at den som henvender seg til Kartverket og ber om å få utlevert opplysninger registrert på en avdød, må kunne bekrefte at vedkommende er arving etter avdøde, eller at vedkommende opptrer på vegne av arvingen. Det bør også presiseres hva som anses som tilstrekkelig eller tilfredsstillende dokumentasjon for å bekrefte vedkommendes status som arving, og/eller vedkommendes status som representant for arvingen.

Jens Johan Hjort
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no